

Ajankohtaista veropolitiikasta

Talvi 2022

johtaja Timo Sipilä

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2022 valmistui budjettiriihessä

- Pääministeri Sanna Marinin hallituksen vuoden 2022 talousarvioesityksen loppusumma on 64,8 miljardia euroa. Talousarvioesitys vuodelle 2022 on 6,9 miljardia euroa alijäämäinen, mikä katetaan ottamalla lisää velkaa. Talousarvion mukainen valtionvelka nousee ensi vuonna arviolta 146 miljardiin euroon.
- Valtion budjettitalouden alijäämä pienenee 4,8 miljardilla eurolla verrattuna vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon. Vuodelle 2022 ehdotettu määrärahataso on 3,3 miljardia euroa vähemmän kuin mitä on vuodelle 2021 budjetoitu mukaan lukien vuoden 2021 lisätalousarviot. **Alijäämän pienenemiseen vaikuttaa määrärahatason alenemisen ohella verotulojen kasvu, jota talouden elpyminen vauhdittaa.**

Ansiotulon verotukseen liittyvät ratkaisut

- Ansiotulojen verotukseen tehdään indeksitarkistus, jotta verotus ei kiristyisi yleisen hinta- tai ansiotason nousun myötä. Veropohjien tiivistämistä jatketaan pienentämällä asuntoluottojen korkojen verovähennysoikeutta aikaisemmin päätetyn mukaisesti.
- Yli 60-vuotiaiden aikaisemmin sovittua korotettua työtulovähennystä korotetaan porrastetusti.

Ansiotulon verotukseen liittyvät ratkaisut

- Perhevapaalla verovuoden aikana olleen työmatkakuluvähennyksen omavastuuta alennetaan vastaavasti kuin työttömillä. Muutos tulee voimaan vuoden 2023 alusta.
- Selvitetään koulutussetelin käyttöönottoa.
- Kulttuuri- ja liikuntasetelien käyttöalan laajentamista muuhun harrastus- ja virkistystoimintaan tarkastellaan erillisen selvityksen pohjalta. Selvityksessä arvioidaan, mitkä harrastusmuodot olisi perusteltua ottaa soveltamisalaan mukaan.
- Hallitus on asettanut työryhmän, joka selvittää kesäkuun 2022 loppuun mennessä mahdollisuudet käynnistää negatiivista tuloveroa ja työtulotukea koskeva kokeilu vuoden 2023 alusta. Hallitus tekee linjaukset kokeilusta kesällä 2022.

Uusiutuvan energian tukemiseen liittyvät ratkaisut

- Sähköistämisen edistämiseksi vapautetaan täyssähköautot autoverosta ja korotetaan sitä vastaavasti täyssähköautojen ajoneuvoveron perusveroa. Ajoneuvoveron korotus ei koske aiemmin käyttöönotettuja täyssähköautoja. Autoveron vapautus koskee 1.10.2021 jälkeen verotettavia autoja.

Uusiutuvan energian tukemiseen liittyvät ratkaisut

- Vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvoa alennetaan 85 eurolla kuukaudessa vuosille 2022–2025. Muutos koskee vähäpäästöisiä hybridejä ja kaasulla kulkevia työsuhdeautoja. Jo aiemmin täyssähköautojen verotusarvoa alennettiin 170 eurolla kuukaudessa vuosiksi 2021–2025.

Kotitalousvähennyksen korottaminen öljylämmityksestä luopumisen ja kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta

- Kotitalousvähennystä korotetaan määräaikaisesti **öljylämmityksestä luopumisen ja kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön** osalta.
 - Enimmäismäärää korotetaan 2 250 eurosta 3 500 euroon ja
 - vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista korotetaan arvonlisäverollisten työkorvausten osalta 40 prosentista 60 prosenttiin ja
 - palkkojen osalta 15 prosentista 30 prosenttiin.
 - Muiden asunnon ja vapaa-ajan asunnon perusparannus- ja kunnossapitotöiden vähennysprosentti on jatkossakin työkorvauksen osalta 40 ja palkan osalta 15.

- Muutos on väliaikainen.
- **Verovuosina 2022–2023** voi 3 500 euron enimmäismäärään sisältyä **muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen ja tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävää vähennystä enintään 2 250 euroa.**
- Vähennystä ei jää käytettäväksi lainkaan muihin asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustöihin kuin öljylämmityksestä luopumiseen, jos koko 3 500 euroa kuluu öljylämmityksestä luopumiseen ja/tai tavanomaiseen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyöhön.

- Vuosina 2024–2027 3 500 euron enimmäismäärään voi sisältyä **muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen perusteella tehtävää vähennystä 2 250 euroa**. Tämä 2 250 euron vähennyskiintiö on siis joko kokonaan tai osittain käytettävissä muihin asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustöihin kuin öljylämmityksestä luopumiseen.
- Vaihtoehtoisesti kyseistä 2 250 euron vähennyksen osaa voi myös kohdistaa joko kokonaan tai osittain tavanomaiseen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyöhön. 2 250 euron yhteismäärä ko. kahteen tarkoitukseen ei kuitenkaan saa ylittyä.
- Koko 3 500 euron vähennyksen voi kuitenkin kohdistaa myös öljylämmityksestä luopumiseen. Puolisoilla käytettävissä oleva vuotuinen vähennys on enimmillään 7 000 euroa.

- Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvaavaksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä.
- Kotitalousvähennystä ei myönnetä, jos verovelvollinen on saanut muuta julkista tukea öljylämmityksestä luopumiseen.

Luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverotus

- Hallitus teki päätöksen ottaa vuoden 2023 alusta käyttöön luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverotus, jota budjettiriihen päätösasiakirjoissa kutsutaan arvonnousuveroksi. Päätöksen tarkoituksena on hallituksen päätösasiakirjojen mukaan **laajentaa Suomen verotusoikeutta Suomessa asuessa kertyneisiin myyntivoittoihin** myös tilanteisiin, joissa omaisuus luovutetaan ulkomailla asuessa.
- Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan sisältyneen kirjauksen mukaisesti valtiovarainministeriö laati luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverotusta koskevan selvityksen, joka julkaistiin helmikuussa 2020. **Selvityksessä valtiovarainministeriön verosasto ei puoltanut veron käyttöönottoa.** Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, miten vero toteutettaisiin käytännössä.

Koneiden ja kaluston tuplapoistoja koskevan lain voimassaoloa jatketaan vuoteen 2025

- Vuoden 2020 alusta on ollut voimassa laki, joka mahdollistaa elinkeinotoimintaa ja maataloutta harjoittaville kaksinkertaiset poistot uutena hankituista ja lain voimassaoloaikana käyttöön otetuista koneista ja kalustosta (irtain käyttöomaisuus).
- Normaalisti tällaisten hyödykkeiden verovuosikohtainen enimmäispoisto on 25 prosenttia menojäännöksestä, mutta lain soveltamisalaan kuuluvista hyödykkeistä enimmäispoisto on 50 prosenttia menojäännöksestä.
- Lain oli tarkoitus olla voimassa vuoden 2023 loppuun saakka. Hallitus päätti, että lain voimassaoloa jatketaan vuoden 2025 loppuun asti.

Yhteismetsäosuuden hankintavelan korko vähennyskelpoiseksi

- Tulonhankkimiskäytössä olevan yhteisetuuden osuuden hankintaan kohdistuvan velan korot säädettäisiin vähennyskelpoisiksi korkomenoiksi.
- Käytännössä tämä koskee ennen kaikkea yhteismetsäosuuden hankintavelan korkoja.
- Eduskunnan valtiovarainvaliokunta on käsitellyt hallituksen esityksen ja antanut sitä koskevan mietintönsä 16.11.2021. Valiokunta ehdotti lisättäväksi lakiin siirtymäsäännöksen, jonka mukaan tätä säännöstä sovelletaan ensimmäisen kerran jo verovuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa.

Maatalouden energiatuotteiden valmisteveron palautuksen laajentuminen kalankasvatukseen

- Kalankasvatus sisällytetään maatalouden energiaveron palautukseen, jolloin sähkövero alenee teollisuuden sähköveroluokkaan edellyttäen, että toimelle saadaan tarvittava hyväksyntä EU:lta.

Metsävähennysoikeuden rajoittaminen

- Metsävähennystä muutetaan siten, että jatkossa yhteismetsillä olisi metsävähennysoikeus verovuonna 2022 tai sen jälkeen hankittujen metsien perusteella vain, jos sen osakaskunnan osuuksista verovuoden päättyessä vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden tai kuolinpesien omistuksessa.
- Säännös ei poistaisi yhteismetsiltä oikeutta tehdä metsävähennystä viimeistään verovuonna 2021 hankittujen metsäkiinteistöjen perusteella.
- Siten viimeistään verovuonna 2021 muodostunut metsävähennyspohja olisi aina vähennettävissä, eivätkä yhteismetsän omistussuhteet tai niiden myöhemmät muutokset vaikuttaisi tähän.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan määräaikainen verokannustin

- Budjettiriiheä koskevien päätösasiakirjojen mukaan hallitus päätti, että yritys voi tehdä vuosina 2022–2027 verotuksessa 150 prosentin lisävähennyksen sellaisista tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista, jotka perustuvat verovelvollisen ja tutkimusorganisaation tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyöhön.
- Tällä hetkellä tulevan lakiesityksen sisällöstä ei ole tätä tarkempaa tietoa. Jo vuoden 2021 alusta on kuitenkin tullut voimaan laki tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosina 2021–2025.
- **Lain mukaan lisävähennykseen ovat oikeutettuja kaikki elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavat verovelvolliset, jotka tekevät tutkimusyhteistyötä määritelmän täyttävän tutkimusorganisaation kanssa.**
- Elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulosta tehtävän lisävähennyksen määrä on 50 prosenttia yrityksen tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvien tutkimushankkeiden alihankintalaskuista. Lisävähennyksen enimmäismäärä verovuonna on 500 000 euroa ja alaraja 5 000 euroa.

EU:n veropolitiikka ja unionin verolainsäädännön harmonisointi

- Yksimielisyysvaatimus ja erityinen lainsäätämisyjärjestys on säilytettävä EU:n veropolitiikassa. Erityisesti näin on oltava, kun asia koskee kansallisen veropolitiikan ydintä ja unionin verolainsäädännön harmonisointia.
- Suomen on pidettävä huolta, että se voi kehittää verotustaan pienelle, innovatiiviselle vientitaloudelle hyödyllisellä tavalla.
- Pidämme erittäin haitallisena Suomen kannalta pyrkimyksiä esim. yhteiseen yhteisöveropohjaan EU:ssa. Siihen sisältyy pyrkimys liittovaltioon ja se johtaa Suomen verotulojen uudelleen jakoon EU:n väkirikkaille maille.

Maakuntaveron ei ole toimiva ratkaisu

- Maakuntaveron johtaisi verotuksen paineen kiristymiseen juuri maakuntien Suomessa, jossa veronmaksukyky heikointa ja palveluiden kysynnän kasvu on mm. ikärakenteesta johtuen suurin.
- Uusi veronsaaja taho ja taso on ilmeinen riski verotuksen merkittävälle kiristymiselle.
- Monimutkaistaa verolainsäädäntöä ja nykyisiä jakomekanismeja - olisi merkittävä muutos koko verojärjestelmään.

Yrittäjävähennys

- Osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen verokanta on laskettu 29 prosentista 20 prosenttiin. Samanaikaisesti on muussa kuin osakeyhtiömuodossa toimintaa harjoittavien yrittäjien, verotus kiristynyt suhteellisesti yhteisöverokannan keventyessä ja pääomatuloverokannan noustessa.
- Voimassa olevan lainsäädännön mukaan pääomatulon veroprosentin kannalta viiden prosentin yrittäjävähennys merkitsee 1,5 prosenttiyksikön veronalennusta 30 prosentista 28,5 prosenttiin tai 1,7 prosenttiyksikön veronalennusta 34 prosentista 32,3 prosenttiin. Osakeyhtiöön verrattuna verotus edelleen on kireämpi.
- ***MTK katsoo, että yritystoiminnallisen pääomatulon saadun pääomatulon verotusta on kevennettävä esimerkiksi korottamalla yrittäjävähennystä 10 prosenttiin.***

Metsävähennyksen taso tulee nostaa vastaamaan puuston määrää

- Metsävähennys myönnetään metsätalouden pääomatulosta, joka on saatu 1.1.1993 tai sen jälkeen vastikkeellisella saannolla hankitusta metsästä.
- Verovelvollisella on omistusaikanaan oikeus vähentää metsävähennyksenä enintään 60 prosenttia metsän (maapohjan ja puuston) hankintamenosta. Metsävähennys saa olla enintään 60 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman metsätalouden pääomatulon määrästä.
- Yleinen lähtökohta verojärjestelmässämme on se, että tulonhankkimiskustannukset saadaan vähentää täysimääräisesti. Ristiriitaista on, että ko. puuston hankintamenosta saadaan metsätalouden tuloverotuksessa vähentää vain 60 prosenttia. Osa metsänomistajista rajoittaa puun myyntejään nykyisen alimittaisen metsävähennyksen tultua hyödynnetyksi.
- ***MTK katsoo, että metsävähennys tulee nostaa vastaamaan puuston todellista osuutta metsän hankintamenosta. Puuston osuus metsän hankintamenosta on tyypillisesti 90-95 prosenttia.***

Tasausvarauksen yläraja poistettava

- Maataloutta harjoittavalla verovelvollisella on mahdollisuus tehdä maatalouden tuloverotuksessa tasausvaraus. Tasausvaraus on verovelvollisen valinnan mukaan 0–40 % maatilan maatalouden puhtaasta tulosta. Tasausvarauksen vähimmäismääräksi on säädetty 800 euroa verovuodessa ja tasausvarauksen enimmäismäärä on puolestaan 13 500 euroa.
- Tasausvarausmahdollisuus tulisi kuitenkin olla käytettävissä yhtäläisenä kaikilla maataloudenharjoittajilla toiminnan laajuudesta riippumatta. Näin ollen tasausvaraus pitäisi saada tehdä ilman, että sitä rajoitetaan euromääräisellä ylärajalla.
- EU-tason tekeillä olevat muutokset, jotka koskevat CAP:n strategisten suunnitelmien asetusta ja sen artiklaa 133, vapauttavat valtiontukilainsäädännön piiristä tietyt kansalliset verotustoimet, joilla tasataan maataloudenharjoittajan tuloa hyvinä ja huonoja vuosina. Näin ollen myös yhteisönlainsäädäntö näyttää jatkossa suosivan tasausvarauksen tyyppistä tulontasauskeinoa.
- *MTK katsoo, että sama suhteellinen mahdollisuus varaukseen olisi oltava riippumatta siitä miten suuri maatalouden tulo on. Tämän vuoksi perusteltua olisi poistaa tasausvarauksen yläraja kokonaan.*

Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistus lykättävä yli vaalien/ estettävä

- Esitysluonnoksesta ei konkreettisesti selviä miten isot tulevat olemaan rakennustyyppikohtaiset arvostuserot eri puolilla Suomea nykytilaan verrattuna.
 - Esitykseen pitää lisätä vertailu, josta käy ilmi hyvinvointialueittain eri rakennustyyppien neliöhinta verrattuna nykytasoon käyttäen maksimikiinteistöveroprosenttien tasoa.
 - Ilman tällaista seikkaperäistä analyysiä eri alueiden ja kuntien osalta ei esitys voi edetä. Luonnosesityksen todellisista vaikutuksista ei esityksen perustella lukija voi mitenkään hahmottaa.
- Esitysluonnos nostaa rakennusten kiinteistöverotusarvoja merkittävästi. Näin ollen kiinteistöveroprosenttien **ylärajojen** pitäisi puolittua. Esitysluonnoksessa kiinteistöveroprosenttien ylärajat pysyisivät käytännössä melkein ennallaan. Kiinteistöveron kuntakohtainen tuottoneutraaliteettiperiaate ei toimi.
- Esitysluonnos ei ota huomioon rakennusten todellisia markkina-arvoja eri osissa maata, kuten hallitusohjelma edellyttää.

26.1.2022

Kiitos !

timo.sipila@mtk.fi
040 5059179